

Ordføreren for forslagsstillerne (Grønberg) (DR):

Hermed tillader jeg mig for det høje ting at genfremsætte forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Forbrydelser mod kønssædeligheden).

Forslaget svarer til det af justitsministeren den 7. november 1973 fremsatte forslag § 1, punkt 16 og 17 — dog med den forskel, at aldersgrænsen for homoseksuelle forhold i stedet for 14 år sættes til 15 år.

Forslagsstillerne finder det ikke rimeligt, at der gælder en særlig høj aldersgrænse på 18 år for homoseksuelle forhold og anbefaler derfor lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ib Andersen) (FP):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte forslag til lov om folkepension, idet jeg henviser til forslagens tekst og de ledsagende bemærkninger.

Finansministeren (Anders Andersen):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte forslag til lov om afgift af elektricitet.

Lovforslaget er et led i den aftale om gennemførelse af besparelser m. v., som i slutningen af september måned blev truffet af en række partier. Forslaget er stort set en uændret genfremsættelse af det lovforslag, som jeg fremsatte her i tinget den 8. maj i år, og som ikke blev færdigbehandlet inden folketingsårets udløb.

Af de ændringer, der er sket i forhold til det tidligere forslag, skal jeg nævne, at der er indsat en bestemmelse, hvorefter provenuet af afgiften skal indgå i en fond, hvis midler skal anvendes til udbygning af energiforsyningen her i landet.

Da der for tiden foregår en række overvejelser om den fremtidige energipolitik, er der endvidere i lovforslaget indføjet en bestemmelse om, at loven skal optages til revision senest i folketingsåret 1976-77. Der vil så blive mulighed for at indpasse afgiften i den samlede energipolitik, som man til sin tid får nærmere fastlagt.

Jeg skal anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren af Ebba Strange m. fl.

(Forespørgsel nr. V. Anmeldt 25/10 74).

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Dersom ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Peter Holst.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 7. november d. å. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Peter Holst.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Kristine Heltberg.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 5. november d. å. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Kristine Heltberg.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Bendix.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles fra og med den 7. november d. å. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Bendix.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Aase Olesen* (RV) til undervisningsministeren:

„Vil ministeren oplyse, hvornår der vil blive skabt klarhed om reglerne for skolekommissioners og skolenævns adgang til at holde åbne møder?“

(Spm. nr. 40).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge skolestyrelsesloven fastsætter skolekommissioner og skolenævn selv deres forretningsorden. Med henvisning hertil har en del skolekommissioner og -nævn holdt delvis åbne møder.

Af skrivelse fra undervisningsministeriet af 15. februar 1974 fremgår det imidlertid, at det er ministeriets opfattelse, at skolenævnsmøder i et vist omfang kan være åbne for offentligheden, da skolelovgivningen ikke indeholder noget forbud imod offentlige møder.

I skrivelse af 22. juli 1974 har undervisningsministeriet, departementet, meddelt

en kommune, at man — efter at sagen har været forhandlet med indenrigsministeriet — må betragte møder i skolenævn og skolekommissioner som lukkede i mangel af særlig hjemmel for det modsatte.

Den usikkerhed, der råder på dette område, har givet Frederiksborg amtsråd anledning til i en skrivelse af 1. oktober 1974 til samtlige kommunalbestyrelser at gøre opmærksom på de to ministeriers opfattelser.

Ikke mindst den aktuelle debat om skolen gør det påkrævet, at der nu skabes klarhed, således at der sikres den størst mulige åbenhed omkring skolen og dens styrende organer.

Aase Olesen (RV):

I den sidste tid er der i skolenævn og skolekommissioner opstået tvivl om, hvorvidt det er tilladt at holde åbne møder. Siden 1970 har en række nævn og kommissioner holdt møde for åbne døre, men forskellige, delvis modstridende skrivelser fra undervisningsministeriet har i den sidste tid rejst det spørgsmål, om man kan fortsætte med denne praksis i de nyvalgte nævn og kommissioner.

I februar i år fik et skolenævn at vide, at møderne kunne være åbne i et vist omfang; ministeriet henviste i sin skrivelse til, at skolelovgivningen ikke indeholder noget forbud mod offentlige møder. I juli 1974 har en kommune derimod fået den modsatte besked, nemlig at møder i nævn og kommissioner må betragtes som lukkede møder — i mangel af særlig hjemmel for det modsatte, siger ministeriet.

Man har altså ud fra den samme begrundelse givet to forskellige svar, og jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om man her i dag kan oplyse, om der kan gives et endeligt svar på spørgsmålet, eller hvornår vi kan forvente at få skabt klarhed omkring reglerne på det område.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Spørgsmålet om, hvorvidt offentligheden kan få adgang til at overvære møder i kom-

[Undervisningsministeren.]

missioner og nævn, som er oprettet i henhold til skolestyrelsesloven, blev af nogle kommuner rejst over for undervisningsministeriet i den foregående valgperiode. Da spørgsmålet efter ministeriets opfattelse måtte anses for tvivlsomt, forelagde man det for indenrigsministeriet.

Undervisningsministeriet udtalte over for indenrigsministeriet bl. a., at skolekommissionen efter undervisningsministeriets opfattelse selvstændigt kan træffe bestemmelse om, at møder i kommissionen i et vist omfang skal være åbne for offentligheden.

Afgørelsen af, hvorvidt et møde skal være offentligt, må træffes på grundlag af karakteren af de sager, der behandles i mødet, således at sager, med hensyn til hvilke der må antages at påhvile skolekommissionens medlemmer og andre personer, der efter skolelovgivningens bestemmelser deltager i kommissionens møder, en tavshedspligt, ikke vil kunne behandles i et offentligt møde.

Tilsvarende synspunkter kan anføres med hensyn til fritidskommissionernes og de forskellige -nævns møder. Forhandlingerne med indenrigsministeriet resulterede i en skrivelse af 26. oktober 1973 fra dette ministerium, hvorefter møder i de i henhold til lovgivningen nedsatte udvalg, kommissioner, nævn, råd o. lign. efter indenrigsministeriets opfattelse skal ske uden offentlighedens tilstedeværelse, medmindre andet udtrykkeligt er hjemlet.

Denne skrivelse bekendtgjorde undervisningsministeriets departement for de kommuner og amtskommuner, som i sin tid havde forelagt spørgsmålet for ministeriet, idet man hermed afstod fra at tilkendegive ministeriets egen opfattelse af spørgsmålet. Men ved en beklagelig misforståelse mellem undervisningsministeriets departement og folkeskoledirektoratet besvarede direktoratet den 15. februar 1974 en forespørgsel fra en kommunalbestyrelse på grundlag af den af undervisningsministeriet i sin tid over for indenrigsministeriet fremførte opfattelse.

Denne besvarelse fremkaldte så en ny forespørgsel fra en anden kommunalbestyrelse, som ministeriets departement besvarede den 22. juli 1974 ved på ny at henvise til indenrigsministeriets skrivelse af 26. oktober 1973, idet man for tydelighedens

skyld tilføjede, at det af denne skrivelse følger, at møder i kommissioner og nævn i henhold til skolestyrelsesloven i mangel af særlig hjemmel for det modsatte må betragtes som lukkede møder.

I undervisningsministeriet er vi imidlertid vidende om, at nogle kommissioner og nævn har afholdt åbne møder i et vist omfang, men ministeriet har været betænkelig ved på det foreliggende lovgrundlag at give de kommunale skolemyndigheder og herunder altså også kommissioner og nævn et generelt pålæg om at følge indenrigsministeriets retsopfattelse på dette område, selv om undervisningsministeriet har tiltrådt denne opfattelse.

Jeg er glad for, at der ved det spørgsmål, som fru Aase Olesen har stillet, er givet mig lejlighed til at give denne redegørelse for det lidt komplicerede spørgsmål, men jeg vil gerne tilføje, at det ikke vil være muligt at få helt klare retningslinjer på dette område, førend der tilvejebringes et klarere lovgrundlag, og det vil nu blive taget op i forbindelse med en revision af bestemmelserne i skolestyrelseslovens kap. 2 m. v. om de styrende organer og deres sammensætning.

Aase Olesen (RV):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Jeg er glad for, at det skal forstås sådan, at man er betænkelig ved at give de kommissioner og nævn, som hidtil har holdt åbne møder, pålæg om, at møderne skal være lukkede. Det må altså betyde, at de nævn og kommissioner, som hidtil har holdt åbne møder, fortsat kan køre videre med den praksis. Jeg vil gerne lige have bekræftet, at jeg har forstået svaret rigtigt.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Jeg skal kun gentage, hvad jeg sagde, at vi er vidende om, at der bliver holdt åbne møder i kommissioner og nævn, men at vi har været betænkelige ved, fordi vi føler, at der ikke er noget egentligt lovgrundlag, at give disse kommunale skolemyndigheder et generelt pålæg om at følge indenrigsministeriets retsopfattelse. Det var sådan set blot en gentagelse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Elmholt* (RV) til undervisningsministeren:

„Vil ministeren foretage en omlægning, der kan bringe 7 jyske og fynske seminarier ud af den klemme, hvori de er blevet bragt ved de planlagte holdreduktioner?“

(Spm. nr. 41).

Skriftlig begrundelse.

Af et papir, udsendt af Dansk Magisterforenings seminariesektion, fremgår de hold- og linjefagsreduktioner, ministeriet har planlagt med virkning fra 1. august 1975.

Spørgeren er enig i, at hensynet til de unge gør det uforsvarligt at optage flere, end man med rimelighed kan forvente vil kunne finde beskæftigelse efter endt uddannelse. Økonomiske overvejelser må føre til samme resultat.

Men 6 jyske og 1 fynsk seminarium er der ved skåret ned til et omfang, der skaber tvivl om deres fortsatte eksistens. Med kun 10 linjefag, hvor andre kan tilbyde 12 og 14, kan man forvente nedgang i ansøgtallet, og dermed stiger sandsynligheden for, at netop disse seminarier kommer i søgelyset, hvis planer om nedlæggelse dukker op.

Vil ministeren give vore seminarier lige muligheder for at deltage i læreruddannelsen, bør der ske en rokering mellem vore største og de 7 nævnte seminarier.

Elmholt (RV):

Der er fra undervisningsministeriet udgået meddelelse om holdtal og antal linjefag på vores seminarier i det kommende undervisningsår. Ifølge denne plan rammer nedskæringskniven med særlig styrke 8 provinsseminarier, der nedskræres til 4 hold pr. årgang og 10 linjefag, hvor andre seminarier kan tilbyde 12 og 14 linjefag.

Det er specielt sydjyske og et enkelt fynsk seminarium, det er gået ud over, og derfor ser man nu i Ranum og Silkeborg, i Gedved og Jelling, Ribe og Tønder, Haderslev og Skaarup med uro fremtiden i møde. Jeg håber, at ministeren med sit svar kan fjerne den uro, der her er skabt.

Undervisningsministeren (*Tove Nielsen*):

Til indledning vil jeg gerne sige, at jeg er glad for de bemærkninger, hr. *Elmholt* har gjort i begrundelsen for spørgsmålet. Jeg er enig i, at hensynet til de unge gør det ufor-

svarligt at optage flere på seminarierne, end man med rimelighed kan forvente at kunne beskæftige efter endt uddannelse, ligesom jeg forstår, at vi er enige, når det drejer sig om, at økonomiske overvejelser kan begrunde nedskæringen.

Med hensyn til selve planlægningen af nedskæringen har det overordnede mål for venstre hele tiden været, at vi skal beholde alle vore 29 lærerseminarier, og der skal derfor ikke ved nedskæring på nogen måde lægges op til en kommende nedlæggelse af noget som helst seminarium.

Dernæst skal der i planerne tages alle rimelige geografiske og befolkningsmæssige hensyn, sådan at alle seminarier kan leve videre under betryggende forhold. For venstre betyder det meget, at man i hele landet har disse regionalt placerede uddannelsesinstitutioner, og da vi nu er enige om, at der skal skræres ned, må det også være sådan, at seminarierne i fællesskab må være med til at bære nedskæringerne.

Med disse bemærkninger håber jeg at mine principielle overvejelser ligger klart.

Med hensyn til de mere detaljerede planer, som er omtalt i skrivelsen fra Dansk Magisterforenings seminariesektion, vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger.

De oplysninger, der er omtalt heri, er meddelt ved et seminariektormøde afholdt i september måned, hvor også formanden for DMS var til stede. Oplysningerne må tages med enkelte forbehold, som jeg gerne vil uddybe.

Forslaget om fordelingen af hold på de enkelte seminarier har jeg ved flere lejligheder givet udtryk for at jeg naturligvis gerne vil være med til at diskutere, altså hvordan man skal skræres ned, hvor der skal skræres det eller de hold fra. Når det er sagt, skal jeg selvfølgelig også tilføje, hvad jeg tidligere har sagt, at vi må være med til i fællesskab at bære nedskæringerne, men man kan jo ikke gennemføre en nedskæring, uden at seminarierne bliver mindre, det er ganske enkelt.

Tanken om en delvis centralisering af nogle af linjefagene er jo ikke noget nyt, der er dukket op, og af økonomiske grunde er det også nødvendigt at gennemføre denne centralisering, samtidig med at man skrærer nogle hold fra. Mindre seminarier kan ikke tilbyde lige så bred en vifte af valgfri fag,

[Undervisningsministeren.]

som de store seminarier hidtil har kunnet gøre.

Jeg må endvidere oplyse, at de nævnte antal linjefag for de forskellige seminarierstørrelser: 10, 12 og 14 fag, er et forhandlingsudspil — det vil jeg gerne understrege — fra direktoratets side. Det er udtrykkelig sagt fra denne side, at man er villig til at drøfte andre modeller end den model, der er anført, når blot disse andre modeller kan føre til fornuftige og økonomisk forsvarlige holdstørrelser. Det er ikke nævnt af hr. Elmholt, fordi DMS i sit brev til folketingsudvalget ganske simpelt ikke har omtalt forslaget som et forhandlingsoplæg, hvad foreningen rettelig burde gøre. Det fremgår da også af en skrivelse, som DMS har sendt til Dansk Magisterforenings seminarisektions bestyrelse og seminariernes tillidsmænd, og jeg vil gerne fra denne skrivelse, der er dateret den 9. september 1974, citere:

„Den fungerende vicedirektør understregede på dette møde, at modellen kunne diskuteres under forudsætning af, at det samme mål kunne nås ad anden vej og drøftelserne herom kunne optages med Dansk Magisterforenings seminarisektion og rektorforsamling med henblik på en endelig løsning inden nytår.“

Det har man altså blot ikke gjort undervisningsudvalget opmærksom på.

Jeg er således parat til sammen med direktoratet at gå ind i de lovede forhandlinger for at sikre to ting: at seminarierne bliver rimeligt alsidige i deres linjefagstilbud, og at det, vi gør, er økonomisk forsvarligt. Hermed håber jeg altså også at have været med til at kaste et klarere lys over mine hensigter med hensyn til nedskæringen af antallet af lærerstuderende pr. 1. august 1975 og over de tanker, som jeg mere detaljeret har gjort rede for.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg må gøre undervisningsministeren opmærksom på, at taletiden for ministre er 3 minutter.

Elmholt (RV):

Jeg er selvfølgelig glad for, at ministeren gav udtryk for, at de nedskæringer, som vi finder nødvendige, skal bæres af seminarierne i fællesskab, og ligeledes glad for, at

det blev præciseret, at der ikke var tale om et diktat, men om et forhandlingsudspil, og jeg forstår, at der i løbet af ganske kort tid skal findes en løsning netop efter den model, at det er i fællesskab, nedskæringerne skal bæres.

Men jeg vil gerne slutte med at spørge ministeren, om det så ikke ville være rimeligt at stille imod, at intet seminarium kom under 5 hold, for efter den model, som vi har fået skitseret, vil 5 hold give tilladelse til at have 12 linjefag, og intet seminarium har over 14 linjefag efter skitsen. Det vil efter min mening netop give et fællesskab, give ensartede undervisningstilbud på vore seminarier, så man ikke får én gruppe seminarier med mange tilbud og en anden gruppe med færre tilbud. Derfor vil jeg gerne høre ministeren, om ikke 5 hold og 12 linjefag netop ville føre til det resultat, som vi i fællesskab vil have, nemlig at nedskæringerne af elevtallet skal bæres i fællesskab.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Jeg tror nok, jeg må sige, at hr. Elmholt og jeg er meget enige, når det drejer sig om nedskæringen af hold på vore seminarier og også fordelingen af de forskellige linjefag, og jeg vil meget gerne være med til at stille frem imod, som også hr. Elmholt var inde på, at vi får en virkelig rimelig fordeling over hele landet, så vi ikke har én gruppe af store seminarier med alle de mange linjefag og en anden gruppe af mindre seminarier, som ikke har så mange linjefag. Jeg er fuldt ud opmærksom på, hvor stor værdi der ligger i, at vi får denne retfærdighed ind i fordelingen af nedskæringerne.

Elmholt (RV):

På de 8 truede seminariers vegne tror jeg jeg kan sige ministeren tak.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Flygaard (DR) til undervisningsministeren:

„Har ministeren planer om i nær fremtid at sikre ligestilling mellem handelsskoleelever og tilsvarende studerende, gymnasie- og HF-elever m. fl., i henseende til lærebogsanskaffelse?“

(Spm. nr. 45).

[Flygaard.]

Skriftlig begrundelse.

Det forhold, at gymnasieelever og HF-studerende får gratis lærebøger udleveret, medens handelsstuderende må købe deres bøger selv, forekommer at rumme en urimelig forskelsbehandling. Der har fra mange sider været udtrykt enighed heri, men det har hidtil knebet med at få denne principielle enighed omsat til praktisk handling, og ministerens udsagn om, hvorvidt forholdet snart kan forventes rettet, er derfor ønskeligt.

Ud fra besparelshensyn kan der vel næres betænkelighed ved at indføre gratisprincippet over for lærebøger i handelsskolerne. Imidlertid er der næppe tvivl om, at meromkostningen herved vil kunne hentes hjem ved andre besparelser, og skulle dette endelig knibe, bør man i hvert fald tilvejebringe ligestilling ved en mindre, måske symbolsk, betaling for lærebøger i alle de skoler, der kan ligestilles med handelsskolerne, således at provenuet bliver uændret, men ligestilling sikres.

Flygaard (DR):

Til indledning skal jeg henvise til den begrundelse, jeg har givet for mit spørgsmål, og i øvrigt tilføje, at jeg har forstået regeringens indstilling således, at den prioriterer en målrettet og erhvervsorienteret undervisning højt. Dette er altså baggrunden for mit spørgsmål. Ligestillingen går jeg ud fra vi ikke kan blive uenige om, men spørgsmålet kan blive så meget mere aktuelt, som der jo synes at være ret konkrete planer om at gøre undervisningen på de almindelige gymnasier mere erhvervsorienteret, i hvert fald give mulighed for at vælge en række erhvervsprægede fag. På denne baggrund vil den nuværende forskelsbehandling komme til at træde endnu stærkere frem. Jeg vil meget gerne have, om vi kunne nå frem til, at der blev skabt ligestilling de enkelte områder imellem.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at også jeg finder det i høj grad ønskeligt at få indført en ordening, hvorefter handelsskoleelever og elever i andre erhvervsuddannelses-

skoler får gratis undervisningsmaterialer. I august måned besvarede jeg skriftligt et spørgsmål svarende til det spørgsmål, der nu her er stillet. Spørgsmålet var fra medlem af folketinget hr. Knud Nielsen, og jeg vil gerne henvise i denne forbindelse til Folketingstidende 1973-74, spalte 8150.

Det har i undervisningsministeriet været overvejet, om det ville være muligt at nedskære gymnasiernes bevilling til undervisningsmaterialer uden herved at påføre eleverne udgifter, men dog i et sådant omfang, at der herigennem tilvejebringes en vis dækning af handels- og andre erhvervsskoleelevers undervisningsmaterialer. Man er imidlertid her stødt på den vanskelighed, at de offentlige gymnasieskoler og HF-kurser drives både af amtskommuner, kommuner og staten. En nedskæring af statens bevilling til undervisningsmateriel på gymnasie- og HF-niveau ville direkte kunne ramme de statsejede skoler og kurser. Yderligere komplicerede bliver forholdene, når hele dette område fra 1. april 1975 overgår til tilskud efter objektive udgiftskriterier, dvs. bloktilskud, og når hovedparten af statsskolerne antagelig fra samme dato overføres til amtskommunerne, hvorved staten mister næsten enhver indflydelse på gymnasieskolernes budgetter.

Jeg tror derfor ikke, at denne vej er særlig farbar. Spørgsmålsstilleren er i sin begrundelse inde på tanken om at tilvejebringe ligestilling mellem elever på handelsskoler og elever på tilsvarende niveau, dvs. gymnasie- og HF-elever, ved at pålægge de sidstnævnte at betale en vis mindre del af deres undervisningsmaterialer. Den besparelse, der kan fremkomme herved, skulle ifølge forslaget anvendes til undervisningsmaterialer til handelsskoleelever. I overensstemmelse med det, jeg lige har sagt, ville det ikke medføre nogen besparelse for staten, og i øvrigt må det bemærkes, at indførelse af betaling for undervisningsmaterialer for gymnasie- og HF-elever vil kræve særlig lovhjælp. Der er her tale om et i lovgivningen knæsat princip vedrørende vederlagsfri undervisningsmaterialer i de offentlige gymnasieskoler og HF-kurser, som jeg, så hurtigt de økonomiske forhold vil tillade det, vil søge overført på handels- og erhvervsskoleområdet.

Flygaard (DR):

Jeg må sige, at jeg kan kun delvis takke for ministerens svar. Jeg forstår for så vidt, at der er sympati, men at der er en række vanskeligheder af forskellig karakter, der skal overvindes.

Når det ikke drejer sig om et større beløb, og når jeg tror, det trods alt må være muligt at finde kompenserende besparelser, vil jeg ikke udelukke, at min gruppe på et senere tidspunkt vil komme tilbage til spørgsmålet. Jeg ved fra handelsskolekredse, at det er et udtalt irritationsmoment, at når man kommer og melder sig ind i handelsskolen, får man at vide, at man skal betale op til 1.500 kr. i bogudgifter, mens man ikke kender til sådan noget andre steder.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Jeg vil gerne sige, at det virkelig er et ønske for mig at kunne finde en løsning på dette problem, for jeg forstår udmærket godt denne kritik, jeg forstår udmærket godt, at man mangler denne ligestilling imellem de samme aldersgrupper, alt efter om de går på gymnasium eller HF, eller de tager en handelsskoleeksamen.

Derfor er jeg også fortsat opmærksom på, om der er mulighed for at finde nogle kompenserende besparelser, og jeg mener det af et ærligt hjerte, når jeg siger, at der må på en eller anden måde findes frem til en ligestilling. Vi skal finde en måde, vi har den ikke på nuværende tidspunkt. Der skal penge til, vi har beregnet, det vil koste ca. 10 mill. kr. Det er også penge i en tid, hvor vi skal spare, men det er ikke besparelserne som sådanne, der gør det, for jeg er enig i, at det ikke er rimeligt, at det fortsætter på denne måde, så jeg er opmærksom på det og håber på et eller andet tidspunkt at kunne finde en løsning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Peter Holst (V) til miljøministeren:

„Vil ministeren medvirke til at fremme en afgørelse på det snart 4½ år gamle bro- og vejprojekt over Gels Å ved Endrup Skov i Gram kommune?“

(Spm. nr. 47).

Peter Holst (V):

Gram kommune forelægger landvæsenskommissionen et projekt i maj 1970. Året efter godkendes det af kommissionen med en 8 m bred enkel betonbro. Fredningsplanudvalget og naturfredningsforeningen anlægger en fredningssag. For ikke at trætte springer jeg hele det mellemliggende over og præciserer, at i dag er der enighed om, hvordan broen skal være, men ikke om, hvor den skal placeres; der er 50 m mellem parterne. Kommunen er nu bragt i den situation, at følger man vejmyndighederne, hvilket er nødvendigt for at få vejen klassificeret som en 1. klasses bivej, så trodser man fredningsmyndighederne, der ønsker en lidt anden placering, og så er tiden gået.

På den baggrund har jeg fundet det rimeligt at spørge ministeren efter aftale med kommunen, om ministeren ser sig i stand til at gribe ind for at fremme sagen.

Miljøministeren (Holger Hansen):

Spørgsmålet vedrører, som hr. Peter Holst gjorde opmærksom på det, en ændret linjeføring for en offentlig bivej af 1. klasse ved Endrup Skov samt en dertil knyttet ny broforbindelse over Gels Å. Efter bekendtgørelsen om godkendelse af anlæg af offentlige veje uden for byer og bymæssig bebyggelse, der trådte i kraft den 1. juni 1973, skal sådanne projekter godkendes af fredningsplanudvalget. Hvis fredningsplanudvalget og den anlæggende myndighed ikke kan blive enige, træffes afgørelsen af miljøministeren efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder.

Det er jo rigtigt, som hr. Peter Holst fremhævede det, at den konkrete sag har verseret i flere år på lokalt plan, bl. a. fordi man ikke, som hr. Peter Holst gjorde opmærksom på, har kunnet fremskaffe enighed mellem kommunen og fredningsmyndighederne.

Der verserer i øvrigt for tiden en fredningssag for Gels Å-dalen, som er rejst af Danmarks Naturfredningsforening, bl. a. for at forhindre projektet. Fredningsplanudvalget har ikke kunnet godkende det pågældende projekt, og sagen er nu forelagt miljøministeriet til afgørelse.

Det konkrete spørgsmål, om jeg vil medvirke til at fremme en afgørelse i sagen, kan

[Miljøministeren.]

jeg besvare bekræftende. Jeg har nu forelagt trafikministeren sagen med henblik på, at vi snarest kan finde frem til en afslutning på den.

Peter Holst (V):

At ministeren nu sammen med sin kollega trafikministeren vil søge en snarlig løsning, vil i kommunen vække en taknemlighed, der står i et ligefremt forhold til det antal år, man har været nødt til at vente; derfor har jeg kun grund til at føje min tak til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Peter Holst (V) til miljøministeren:

„Anser ministeren det for rimeligt, at et område i Vojens kommune beboet af 7.000 mennesker i fremtiden afskæres fra tilvækst på grund af, at det ligger i støjzone B?“
(Spm. nr. 50).

Skriftlig begrundelse.

Efter forhandlinger mellem Vojens kommune og miljøministeriets byplankommitterede vedrørende fremtidige udviklingsmuligheder på baggrund af rapporten om støjbelastningen omkring flyvestation Skrydstrup ser det ud til, at et område på 4 sogne uden for Vojens by, i alt et område beboet af 7.000 mennesker, ikke i fremtiden kan få nogen boligtilvækst overhovedet.

Lokalt frygter man, at dette ikke blot fører til stagnation, men på lidt længere sigt en reel tilbagegang med ringere privat og offentlig service som følge.

En mulighed for, at det pågældende område kunne få lov til en udvikling efter landzonelovens almindelige bestemmelser, ville være at ønske.

Miljøministeren (Holger Hansen):

Jeg har forstået, at spørgsmålet er foranlediget af nogle forhandlinger, der af statens kommitterede i byplansager har været ført med Vojens byråd, senest ved et møde den 27. september 1974, om dispositionsplanarbejdet i kommunen.

Grundlaget for forhandlingerne er et af kommunen udarbejdet forslag til udviklings-

model og ændringsforslag til dispositionsplan for Vojens by og et forslag til dispositionsplan for Over Jerstal by.

Vojens kommune har som led i grundlaget for kommunens dispositionsplanarbejde og byvækstretninger ladet professor Ingerslev udarbejde en rapport af december 1973 vedrørende støjbelastningen omkring flyvestation Skrydstrup. Ifølge denne rapport vil bl. a. landsbyerne Ustrup, Hammelev, Vedsted og stationsbyen Over Jerstal komme til at ligge inden for støjzone B med en støjbelastning, der efter den skala, man almindeligvis lægger til grund, svarer til et pointtal på 90. For sidstnævntes vedkommende er der efter forslag fra kommunalbestyrelsen godkendt byzone svarende til det eksisterende byområde med en passende afrunding. En påtænkt yderligere udvikling af Over Jerstal mod nord vil blive omfattet af støjzone A med en støjbelastning svarende til 105 points. Jeg formoder, at det er disse 4 områder, der er motivering for det af hr. Peter Holst stillede spørgsmål.

Jeg kan imidlertid oplyse, at jeg er orienteret om, at der er fuld enighed mellem Sønderjyllands amtsråd, Vojens byråd og statens kommitterede i byplansager om, at der ikke på nuværende tidspunkt bør tages skridt til at foretage udlæg af yderligere byzone inden for de pågældende områder.

Jeg er endvidere bekendt med, at Vojens byråd agter at optage forhandlinger med Sønderjyllands amtsråd om spørgsmålet om retningslinjer for meddelelse af zone-tilladelser i området.

Situationen er herefter efter det, der er oplyst for mig, nu den, at arbejdet med en revision af dispositionsplanen for kommunen er taget op, idet kommunen agter at udskrive en idékonkurrence over udviklingsmulighederne, og at det videre planlægningsarbejde må ske under hensyntagen til støjgenerne fra flyvestationen.

Endvidere foreligger der ikke fra byrådets side aktuelle ønsker om udlæg af yderligere byzone eller udvikling inden for de støjrante områder på nuværende tidspunkt.

Med hensyn til det videre arbejde med dispositionsplanen vil kommunen samarbejde med den kommitterede, ligesom der herigennem vil være en stadig kontakt til miljøstyrelsen med henblik på at nå frem til et planlægningsresultat, som vil være

[Miljøministeren.]

forsvarligt og tilfredsstillende for kommunen.

Efter min mening er tiden derfor ikke inde til nu at tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt byudviklingen i Vøjens kommune vil blive begrænset urimeligt som følge af støjgenerne i forbindelse med lufthavnen.

Peter Holst (V):

Selv om det af ministerens svar fremgår, at der ikke er planer om yderligere udvikling af landzoneområdet eller om udlæg af nye byzoner, så tror jeg nok, at det er et vigtigt enkeltpunkt i ministerens svar, at der i det videre dispositionsplanarbejde også i kontakt med miljøstyrelsen skal sigtes på en forsvarlig og tilfredsstillende udvikling. Det kan kun tolkes som en forlods imødekommenhed, således at der ikke skal afskæres områder fra udvikling overhovedet inden for den pågældende zone. Derfor har jeg kun grund til at sige tak for den klare positivitet, der var i svaret.

Ingomar Petersen (RV):

Jeg vil som planlægger sige, at jeg kan da ikke ligefrem se, at der var ret meget positivitet i svaret. Det drejer sig jo ikke alene om problemet nede i Vøjens, det drejer sig ikke alene om Vøjens kommune, men også om de tilstødende kommuner. Der er virkelig et problem med disse støjzoner og i det hele taget med støjproblemer i planlægningen, et problem, som man først i de senere år har fundet ud af.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om han overvejer at få fastlagt nogle ganske bestemte retningslinjer angående støjproblemer med henblik på byudviklingen. Jeg er godt klar over, at det er vanskeligt, men man kan ikke planlægge fremover, man kan ikke lave fornuftige nye kommuneplaner og fornuftige regionplaner, uden at man i langt højere grad har nogle faste retningslinjer at gå efter med hensyn til støjgener, og det være sig ikke alene fra flyvepladser, men også fra andre ting. Det ligger alt, alt for svævende i dag med de retningslinjer, man har.

Miljøministeren (Holger Hansen):

Må jeg sige til hr. Ingomar Petersen, at jeg er enig med ham, når han giver udtryk for, at vi her er kommet ind på et område, som vi i virkeligheden ikke i ret mange år har været klar over eksisterede. Vi kender problemet rundt omkring fra, men det er nok ikke så ganske ligetil at løse. Hr. Ingomar Petersen efterlyser nogle bestemte retningslinjer, men jeg vil nok stille mig lidt tvivlende over for, hvorvidt det lader sig gøre at udstikke sådanne, hvis det skal forstås sådan, at det skal være generelle og gældende i alle tider og på alle steder.

Derimod vil jeg sige, at i det planlægningsarbejde, som vil finde sted efter den nye kommunale planlægningslov, som vi kommer til at arbejde med her i tinget i vinter, vil der blive en mulighed for i dispositionsplanlægningen at tage hensyn til disse støjproblemer. Der vil ikke alene blive mulighed derfor, men der vil blive behov derfor. Det er klart, at vi fra miljøstyrelsen meget gerne vil vejlede i det omfang, man måtte ønske det i kommunerne.

Med hensyn til, om en speciel vejledning skal etableres på dette område, vil jeg sige, at der er jo kommet en første vejledning til regionplanlægningen, og den videre vejledning er under udarbejdelse, der vil altså komme én til, og jeg går ud fra, at det på dette område vil være som på andre områder, at de ting, vi arbejder os ind i på dette nye område, vil give sig udslag i rådgivning af kommunerne i deres dispositionsplanarbejde.

Jeg synes altså selv, at mit svar er positivt. Jeg er lidt ked af, at hr. Ingomar Petersen synes, det mangler positivitet. Jeg vil gerne sætte dette i relation til bemærkningerne fra hr. Ingomar Petersen om, at vi er på et område, der er ganske vanskeligt. Vi skal med de kræfter og den indsigt, vi har, fra miljøstyrelsen meget gerne vejlede kommunerne i hvert enkelt tilfælde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ib Andersen* (FP) til socialministeren:

„Vil ministeren drage omsorg for, at forældre med handicappede børn og unge, der har fået tildelt afgiftsfri bil, pålægges at

[Ib Andersen.]

bruge denne bil til det, den er bevilget til — nemlig at transportere den handicappede til og fra læge og behandlingssted — og ikke misbruges ved, at forældre benytter bilen til private formål, så patienten er henvist til at tage taxa på statens regning?"

(Spm. nr. 49).

Skriftlig begrundelse.

Spørgsmålet skal ses på baggrund af, at jeg har kendskab til, at familier med handicappede børn har fået tildelt afgiftsfri bil til at transportere deres barn til og fra behandlingssteder såsom læge, behandlingscentre og andre nødvendige undersøgelsessteder. For at fremhæve bare et enkelt eksempel vil jeg oplyse, at en moder 5 gange inden for et år har stillet med taxaregninger à ca. 200 kr. for transport fra Herning til centralinstitutionen i Brejning. På forespørgsel om, hvorfor de ikke havde benyttet den afgiftsfri bil, var svaret, at det kunne hun så sandelig ikke, for den skulle hendes mand bruge på sit arbejde. Åndssvageforsorgen, og det vil sige staten, refunderede så taxaregningerne. Det må være helt klart, at har man fået tildelt en afgiftsfri bil på disse betingelser, skal den bruges til at transportere den handicappede i. Skulle dette så være umuligt af den ene eller den anden grund, må det være helt klart, at taxakørslen så skal ske for egen regning.

Næsten endnu værre forholder det sig i det tilfælde, hvor det handicappede barn er afgået ved døden. Her har jeg også et eksempel på, at familien stadig 3 år efter barnets død kører rundt i afgiftsfri bil. Mit spørgsmål skal derfor præciseres sådan: vil ministeren drage omsorg for, at 1) taxaregninger af den før omtalte art præsenteret for forsorgen af personer med afgiftsfri bil afvises, og 2) at det ved dødsfald af den eller de handicappede pålægges forældrene at betale afgift for bilen, hvis de vil beholde den, fordi kriteriet for at opretholde afgiftsfri bil ikke længere er til stede?

Idet jeg håber på et positivt svar fra socialministeren, håber jeg, at vi kan få dette misbrug standset.

Ib Andersen (FP):

Spørgsmålet skal ses på baggrund af den katastrofale personalemangel, der for tiden er inden for åndssvageforsorgen. Denne personalemangel, der bevirker, at børn og unge ikke i tilstrækkeligt omfang kan få den pasning, pleje og undervisning, som er tilsigtet, skyldes, at bevillingerne ikke er ubegrænsede. Men der skal jo spares, og det er der også blevet gjort inden for forsorgen. Men når midlerne ikke er så store, som man måske kunne ønske dem, må det være af allerstørste betydning, at enhver krone, der er på budgettet, bliver benyttet på en ansvarlig måde, og det vil sige, at de kommer til anvendelse på en sådan måde, at børnene får mest muligt ud af dem.

Det er mit håb, at de i begrundelsen omtalte misbrug kun finder sted i meget ringe omfang, men selv forholdsvis små beløb, der bruges forkert, kan, hvis dette bliver rettet, hjælpe med til at gøre forholdene bedre på åndssvageforsorgens institutioner.

Jeg vil samtidig, for at der ingen misforståelser skal være, påpege, at jeg finder det helt i orden, at mennesker med stærkt handicappede børn — og hermed mener jeg børn, der er afhængige af kørestol — kan få tildelt afgiftsfri bil dels til at transportere deres barn i til behandlingssteder, dels til at give dem en afveksling i den triste tilværelse, som det er at sidde i en kørestol dag ud og dag ind i en stue. Men det er for barnets skyld, at vognen er tildelt afgiftsfri, og det må forlanges, at den først og fremmest bruges til barnets transport. Det vil igen sige, at forsorgen ikke skal refundere taxaregninger eller foranstalte andre former for transporter, som denne bil skulle være brugt til.

Jeg vil ud fra dette spørge socialministeren, om han vil drage omsorg for, at der tilgår institutionerne instrukser om at udvise

[Ib Andersen.]

større kontrol, så lignende uheldige tilfælde kan undgås og pengene kan komme institutionerne og dermed børnene til gode.

Socialministeren (Jacob Sørensen):

Selve formuleringen af hr. Ib Andersens spørgsmål giver i sig selv udtryk for, at der naturligvis er fastsat snævre grænser for, til hvilke formål en sådan afgiftsfri bil kan anvendes. Efter de gældende regler forholder det sig således, at det ved bevillingen understreges, at den godtgjorte registreringsafgift forfalder til øjeblikkelig betaling i følgende situationer:

For det første hvis motorkøretøjet udlånes, udlejes, sælges eller er genstand for kreditorforfølgning.

For det andet hvis motorkøretøjet benyttes i strid med betingelsen om, at køretøjet kun må anvendes, når den, bevillingen angår, selv er fører eller passager i det pågældende køretøj.

For det tredje hvis de helbredsmæssige eller erhvervsmæssige forudsætninger for hjælpens ydelse ikke længere er til stede.

Og endelig for det fjerde hvis den, bevillingen angår, afgår ved døden.

I relation til de fremdragne eksempler vil jeg gerne bemærke, at tildelingen sker på grundlag af en vurdering af det samlede kørselsbehov, og at det herved forudsættes, at der kun ganske undtagelsesvis bliver tale om at klare transportproblemerne på anden måde end ved benyttelse af det tildelte køretøj. Mens det helt klart er i strid med betingelserne for bevillingen, at faderen i dette refererede tilfælde har benyttet bilen til transport til sit eget arbejde, kan der være anledning til at overveje, om der ved siden af de fremhævede vilkår, der skal sikre mod misbrug, er behov for ved tildelingen udtrykkeligt at indskærpe en brugspligt. Samtidig kan der være anledning til at se på, om der kan gøres yderligere for at undgå misbrug.

Disse spørgsmål vil nu blive taget op til drøftelse med socialstyrelsen.

Hr. Ib Andersen nævner endvidere et eksempel, hvor familien stadig, 3 år efter det handicappede barns død, kører i den afgiftsfri bil. I en sådan situation må såvel den godtgjorte registreringsafgift som eventuel restgæld på lån ydet til indkøb af køretøjet betales. For registreringsafgiften gælder

dog, at den aftrappes over 4 år med en fjerdedel hvert år, således at der efter 4 år fra tildelingen intet skal tilbagebetales. Som det fremgår af det, jeg allerede nu har sagt, vil problemerne om benyttelse af afgiftsfri biler blive taget op til drøftelse med socialstyrelsen, og jeg siger tak til spørgeren, fordi han gjorde opmærksom på de misbrug, der tilsyneladende har fundet sted her.

Ib Andersen (FP):

Jeg vil gerne takke ministeren for det meget positive svar, og samtidig føler jeg mig betrygget over, at misbruget indskrænker sig til ikke at være af et sådant omfang, som jeg frygtede.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Hans Toft* (KF) til finansministeren:

„Vil ministeren fremsætte forslag om at standse den igangværende nedtrapning af adgangen til afskrivninger af varekøb på bindende kontrakt?“

(Spm. nr. 51).

Skriftlig begrundelse.

I et svar på mit tilsvarende spørgsmål udmiddelbart efter regeringens tiltræden i december måned i fjor, ministerens svar af 21. december 1973 på mit spørgsmål af 19. samme måned, meddelte finansministeren, at det var hans opfattelse, at reglerne om kontraktbegrænsningerne — ligesom afskrivningsreglerne i det hele taget — hører med i en sammenhængende løsning af de økonomiske problemer.

Der er nu gået næsten et år, uden at regeringen har taget noget initiativ.

Ved at ophæve den igangværende nedtrapning af afskrivningsmulighederne for varekøb på bindende kontrakt vil 600-800 mill. kr. kunne blive i de private virksomheder som nyttig driftskapital til gavn for beskæftigelsen.

Hertil kommer, at afskrivningsmulighederne for varer købt på bindende kontrakt giver virksomhederne mulighed for at pris sikre sig, hvilket især har betydning i en tid med store svingninger i råvarepriserne.

Især tekstil-, foderstof- og trælastbrancherne har hårdt brug for disse afskrivningsmuligheder, hvilket tydeligt understreges i

[Hans Toft.]

den henvendelse, som Trælastgrossisternes Fællesrepræsentation har tilstillet folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Hans Toft (KF):

Den 19. december i fjor stillede jeg finansministeren et tilsvarende spørgsmål. I svaret, der står i Folketingstidende sp. 134-136, sagde finansministeren, at regeringen tilstræber en samlet løsning af de økonomiske problemer, og at det var hans opfattelse, at reglerne om kontrakt nedskrivning ligesom afskrivningsreglerne i det hele taget hører med til disse problemer og derfor bør løses i sammenhæng hermed.

Jeg kan ikke nærmere definere, hvad finansministeren mente med en samlet løsning, men nu er der i hvert fald gået næsten et år, uden at regeringen har taget noget initiativ. Derfor har jeg stillet mit spørgsmål igen med den motivering bl. a., at 600-800 mill. kr. kunne blive i de produktive virksomheder, hvis nedtrappingsreglerne for kontrakt nedskrivning standses nu.

Jeg vil gerne høre opmærksom på — og det er finansministeren vel også vidende om — at den nyttige driftskapital, som nedskrivningsreglerne giver adgang til at beholde i virksomhederne, også vil kunne øge beskæftigelsesmulighederne i mange virksomheder. Afskrivningsreglerne alene hjælper selvfølgelig ikke beskæftigelsen, men som et led i en samlet erhvervslovgivning kan det være med til at styrke eksporten og produktionen og være med til at styrke også beskæftigelsen.

I betragtning af, at venstre var et af de partier, der stemte imod de daværende kontrakt nedskrivningers ophævelse, og i betragtning af beskæftigelsessituationen i øvrigt så må jeg ærligt talt sige, at jeg denne gang forventer en positiv reaktion fra regeringen.

Finansministeren (Anders Andersen):

Må jeg sige til hr. Hans Toft, at der er dog sket adskillige ting på adskillige områder, siden vi sidst diskuterede netop dette spørgsmål, og derfor er det vel ikke rigtigt at fastslå, at der ikke er sket noget. Jeg har i hvert fald fornemmelsen af, at der er sket væsentlige ting.

Men det, som spørgsmålet drejer sig om, er

den afvikling af kontrakt nedskrivningerne, som blev gennemført af den tidligere regering, og som strækker sig over 4 etaper, idet man første år nedsatte til 25 pct., andet år til 20 pct., tredje år til 10 pct., hvorefter nedskrivningsmuligheden endeligt skulle bortfalde fra 1976.

En væsentlig del af begrundelserne for at afvikle reglerne om kontrakt nedskrivning er, at disse regler medfører en meget betydelig risiko for omgåelsestransaktioner, idet skattemyndighederne kun har meget begrænsede muligheder for at kontrollere de oplysninger, der gives om varekøb på bindende kontrakt, og hertil kommer i den givne situation, at en standsning af afviklingen ville have ret betydelige provenumæssige virkninger. Jeg tror ikke, det vil være rigtigt at koble også disse ting på det beskæftigelsesmæssige område. Der vil jo næsten ikke være én ting inden for lovgivningen, som man ikke kan bruge i den argumentation, uden hensyn til om det er rimeligt.

Jeg må derfor sige, at vi ikke fra regeringens side agter at foretage ændringer i den bestående ordning.

Hans Toft (KF):

Jeg må sige, at regeringens reaktion på mit spørgsmål forbavser mig en hel del.

Når regeringen nu taler om, at der er en risiko for omgåelse af disse regler, så vil jeg da også gerne minde om, hvad venstres ordfører, så vidt jeg da husker, sagde under behandlingen i fjor under den meget hårde debat, som vi havde om disse afskrivningsregler. Det gik bl. a. ud på, at den tidligere finansminister, hr. Grünbaum, ikke havde nogen som helst dokumentation eller bevis for, at disse regler blev omgået.

Når jeg talte om, at intet var sket, var det, fordi der i finansministerens svar til mig i fjor stod, at afskrivningsreglerne ville blive taget op i forbindelse med en samlet økonomisk helhedsløsning. Det var på dette område, jeg talte om, at der ikke var sket noget vedrørende afskrivningsreglerne, vedrørende nedskrivning af kontrakt. Nu har vi fået en ny henvendelse fra Trælastgrossisternes Fællesrepræsentation, som påpeger nødvendigheden af at få forbedret disse afskrivningsregler, fordi det er en branche, der har været udsat for store prisstigninger og nu også har store risici for prisfald.

[Hans Toft.]

Jeg må dertil sige endnu en ting til finansministeren, når han taler om provenuet.

Man kan jo altid tale om provenutab i forbindelse med afskrivningsregler, men også på dette område må jeg sige, at det var ikke netop dette argument, jeg havde forventet fra en liberal finansminister. Må vi ikke snart til at vende hele argumentationen om, således at vi siger, at det erhvervsliv, som har været udsat for en lovgivning her i folketinget, som ikke har været venlig, nu trænger til at få noget støtte, så de selv kan tage flere initiativer til at gavne beskæftigelsen. Det må være folketinget, der lægger grundlaget for, at erhvervene kan få rimelige vilkår at trives under.

Man kan ikke tale alene om provenumæssigt tab. Prøv at vende det om og sig i stedet: det provenumæssige tab, som staten umiddelbart får, vendes det ikke til en øget beskæftigelse, en øget produktion og også en øget eksport, således at det tjener sig ind?

Nu har finansministeren afvist dette konkrete område. Derfor skal jeg også til sidst spørge finansministeren: gælder denne afvisning også forbedrede afskrivningsregler på andre områder generelt?

Finansministeren (Anders Andersen):

Jeg er naturligvis ikke enig med hr. Hans Toft, når han siger, at der ikke er sket noget med hensyn til at forsøge at forbedre erhvervslivets vilkår. Denne regering foreslog straks efter sin tiltræden, at man i stedet for dyrtidsportionerne gav en udbetaling, som skulle holde omkostningerne nede. Det blev ikke gennemført som bekendt. Det, der blev gennemført, var en omkostningsdæmpende ydelse, som blev tilstillet også erhvervslivet.

Dertil kommer, at der jo senest er gennemført en skattereform, som jeg også har forventninger om vil få gunstige afsmittende virkninger med hensyn til at begrænse omkostningsudviklingen her i landet. Derfor er jeg altså uenig i den betragtning.

Vi har som sagt ikke ønsket om at ændre den gældende nedtrapning. Jeg er måske ikke i stand til på samme lette måde at tage de provenumæssige virkninger på statens budget, for det er klart, at når man på den ene side bruger betydelige beløb på skattelettelser, så er man nødt til at se på sammen-

hængen i statens budget. Jeg ved ikke, om hr. Hans Toft har tænkt sig, at der skulle gennemføres andre foranstaltninger, der skulle give andre indtægter, for at få denne sammenhæng i statens budget. Det er ganske enkelt og let fra de enkelte medlemmers side at komme og foreslå foranstaltninger, som nedsætter statens provenu uden hensyn til, hvordan statens budget som helhed kommer til at hænge sammen, og ud fra disse betragtninger må jeg sige, at der ikke i øjeblikket er muligheder eller plads for at gennemføre ændringer, der giver betydelige provenumæssige forskydninger på statens budget.

Hans Toft (KF):

Jeg må endnu en gang sige til finansministeren, at det, jeg talte om, var afskrivningsreglerne, og jeg gerne vil citere endnu en gang for finansministeren, hvad han sagde til mig i sin besvarelse den 8. januar i år (det er i Folketingstidende 1973-74 sp. 136):

„Regeringen tilstræber en samlet løsning af de økonomiske problemer, og det er min opfattelse, at reglerne om kontraktnedskrivning — ligesom afskrivningsreglerne i det hele taget — hører med til disse problemer og derfor bør løses i sammenhæng hermed.“

Det, jeg sagde, var, at der intet var sket på dette område; jeg har i hvert fald ikke her i folketinget set noget forslag fra finansministeren på dette område. Men når finansministeren selv drager andre ting ind i det, så vil jeg gerne tilføje, at erhvervslivet også har mærket øgede selskabsskatter, prislov og tvungen opsparing i denne regerings tid, men det har jeg ikke draget ind i det, og det mener jeg heller ikke hører med i sammenhæng med specielt afskrivningsreglerne.

Til finansministerens bemærkning om provenuet vil jeg også gerne sige, at hvis man kunne øge erhvervslivets investeringer og beskæftigelsen ved at gennemføre foranstaltninger, der var til gavn for erhvervslivet, så kunne man måske også se på nogle andre tal, nemlig arbejdsløshedstallene. Arbejdsløshed er en menneskelig ulykke for de mennesker, der bliver ramt af den, men den koster så sandelig også det offentlige, staten, 300 mill. kr. pr. arbejdsløshedsprocent, så derfor vil jeg bede regeringen overveje det yderligere en gang.

Finansministeren (Anders Andersen):

Jeg ved ikke, om det er forbigået hr. Hans Toft, at der netop i forbindelse med hensynet til erhvervslivet bliver udbetalt 1,9 mia kr., altså beløb af en helt anden størrelsesorden, som påvirker erhvervslivet mere generelt end adskillige hundrede millioner kroner på ganske begrænsede områder. Det er regeringens opfattelse, at det gælder erhvervslivet i almindelighed, og vi vil fortsat være indstillet på, at der skal føres en erhvervsvenlig politik, men den skal føres generelt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Albertsen (S) til finansministeren:

„Finder ministeren det rimeligt, at det offentlige ved aftaler om lønninger, honorarer for foredrag m. v. aflønner alene efter akademiske kriterier og ikke efter kvalifikationer, og hvad agter ministeren at gøre for at skabe retfærdighed på dette område?“
(Spm. nr. 52).

Skriftlig begrundelse.

Når enkeltpersoner medvirker som foredragsholdere ved arrangementer tilrettelagt af Danmarks radio, læreanstalterne eller andre offentlige institutioner, honoreres den enkelte ikke i forhold til sin arbejdsindsats, men efter om den pågældende har akademisk uddannelse eller ej.

Albertsen (S):

Det er for så vidt to spørgsmål, jeg har stillet til finansministeren.

Det ene går ud på at få afklaret hans vurdering af det kriterium, man nu anlægger, når man udbetaler lønninger, honorarer eller vederlag for andre præstationer. Efter den ordning, der i øjeblikket er gældende, og som jeg forstår at man administrerer rundt omkring efter nogenlunde generelle synspunkter, anlægger man betragtningen: hvis du har en akademisk uddannelse, får du på forhånd sådan og sådan udbetalt, og hvis du ikke har det, får du en lavere løn uanset kvalifikationerne. Det vil sige, at teologen, der bliver forstander for en landbrugsskole, får én løn, mens den landmand, som har lige så gode, ja, måske bedre kvalifikationer,

på forhånd får en lavere løn, alene fordi han ikke har den akademiske uddannelse. Og den samme praksis anvendes rundt omkring inden for så at sige alle offentlige instanser.

Jeg må sige, at jeg har formuleret det på den måde, jeg har, fordi jeg næsten på forhånd regnede med, at ministeren ville være enig med mig i, at det ikke er rimeligt at anlægge det kriterium, og derfor er mit næste spørgsmål, hvis ministeren er enig i min analyse: hvad agter ministeren da i givet fald at gøre?

Finansministeren (Anders Andersen):

Til det stillede spørgsmål kan jeg oplyse, at der ikke af finansministeriet er aftalt med organisationer eller på anden måde fastsat eller godkendt generelle regler eller sats for foredrag. Der er alene godkendt visse konkrete foredragshonorarer gældende inden for nogle enkelte institutioner eller områder. Ved fastsættelsen af disse honorarer er der ikke skelnet imellem akademisk og ikke-akademisk uddannelse af foredragsholderne.

Der er derimod givet generelle regler for vederlæggelse af undervisning inden for det offentlige undervisningsområde, som varetages af timelønnede lærere. Disse regler er fastsat i et cirkulære, der er blevet til efter forhandling med Akademikernes Centralorganisation, Statstjenestemændenes Centralorganisationer I og II og Danmarks Lærerforening. De for tiden gældende regler herom findes i et cirkulære fra økonomi- og budgetministeriet af 27. september 1973. Hovedprincippet efter disse regler er, at aflønning finder sted pr. medgået arbejdstime efter timelønssatser gradueret ud fra en vurdering af undervisningens niveau, dvs. om undervisningen må siges at ligge på f. eks. universitetsniveau, seminarie- eller teknikumniveau, gymnasieskoleniveau, etatsskoleniveau m. v. Der er derimod ikke stillet krav om nogen bestemt uddannelse hos læreren for anvendelse af undervisningsbetalingen på et bestemt niveau, og såfremt det må forekomme, at en styrelse lægger den afgørende vægt på foredragsholderens eller lærerens uddannelse ved vederlagsfastsættelsen, skyldes det en misforståelse af reglerne. Jeg er enig i, at der bør betales det samme for samme kvalificerede undervisning.

Albertsen (S):

Tak til finansministeren. Det er altid rart at få meningsfæller i en diskussion af denne art. Jeg har opfattet det sådan, at finansministeren og jeg principielt er enige herom. Jeg vil dog gerne sige, at jeg har mine tvivl, som jeg foreløbig må have lov til at udtrykke, ikke fordi jeg nærer mistillid til finansministerens ord, men jeg mener at vide, at det eksempelvis i radioen er sådan, at man direkte skelner mellem, om man har denne akademiske baggrund eller ej, når man udbetaler honorar for en eller anden præstation. Jeg mener også, at når der er tale om foredragsvirksomhed på mange læreanstalter, spørger man alene — og jeg har et frisk eksempel for mit eget vedkommende: er De akademiker eller ej? Hvis De er akademiker, skal De have 20 kr. mere i timen. Det er muligt, jeg ikke burde have haft de 20 kr. mere, det er heller ikke mine 20 kr., jeg tænker på, for det er såmænd muligt, at det skulle være på det niveau, som ikke-akademikeren får, og det har jeg ikke spor imod. Jeg har også forstået, at akademikernes sammenslutning er vældig åben over for, at der ikke skal skabes urimeligheder og uretfærdigheder i så henseende, men jeg tror, det vil være nyttigt og betimeligt, at det, som finansministeren her har sagt, udsendes der en instruks om til de respektive instanser, og det vil altså sige læreanstalter og andre, der har denne problematik inde på livet.

Jeg tror i øvrigt, det vil være nyttigt, om finansministeren ville studere den forskelsbehandling, der finder sted på disse områder. Eksempelvis ved ansættelser, hvor der er tale om faktisk samme ansvarsområde, skelnes der også, og så vil den pågældende, der ikke har den akademiske baggrund, uanset at den pågældende overtager nøjagtig de samme funktioner, alligevel blive ringere stillet lønmæssigt. Det mener jeg er en urimelighed, og jeg glæder mig over finansministerens holdning, idet jeg har vurderet den sådan, at han også mener, det er urimeligt. Derfor beder jeg ham om at være opmærksom på en eventuel instruks til de respektive instanser.

Poulsgaard (FP):

Det er et godt spørgsmål, der her er rejst, for det er fuldstændig meningsløst med den

forskelsbehandling, der finder sted mellem akademikere og ikke-akademikere. Jeg ved som arbejdsmand, at når man kun har gået 7 år i den stråttækte, er det somme tider værre at skulle ud at diskutere med akademikere, som samfundet har ofret millioner på, havde jeg nær sagt, at få uddannet, og så skal de samtidig have meget større honorar. Vi ved alle sammen, at radioen for nogle år siden mandede sig op til at få ændret de regler, for før var det sådan, er jeg blevet fortalt, at hvis hr. Per Hækkerup og hr. J. O. Krag diskuterede, så fik hr. J. O. Krag et større honorar end hr. Per Hækkerup, fordi denne aldrig nåede at få en akademisk embedseksamen. Det er fuldstændig meningsløst, at sådan noget pjat skal finde sted.

Jeg var dog glad for finansministerens svar. Han sagde, at det var en misforståelse af reglerne, og så er det, at jeg gerne vil spørge finansministeren: man er da ikke så ræd for at sende regler og love og cirkulærer i sving, så kunne finansministeren ikke foranledige, at der kom nogle regler, der ikke kunne misforstås på dette område?

Finansministeren (*Anders Andersen*):

Må jeg sige til hr. Poulsgaard, at jeg ved ikke, om cirkulæret kan misforstås. Jeg vil da gerne se på, om det er affattet, således at det kan misforstås, men jeg må fastholde, at det er min opfattelse, som jeg også sagde til hr. Albertsen, at der må ydes samme betaling for samme kvalitet af undervisning, hvad enten det er en akademiker eller en ikke-akademiker, og det er det principielle i sagen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Kaj Larsen* (FP) til justitsministeren:

„Finder ministeren det rimeligt at anvende 3,3 mill. kr. til opførelse af ny politibygning i Brønderslev?“

(Spm. nr. 53).

Skriftlig begrundelse.

Det forekommer urimeligt at anvende så mange penge til bygninger for politiet, når man samtidig sparer så meget på personalet, at der ikke er råd til døgnvagt. Jeg håber derfor, at der, enten når den nye bygning

[Kaj Larsen.]

bliver færdig, bliver indført døgnvagt, eller at ministeren overvejer at spare bygningen og bruger pengene til at oprette døgnvagt for.

Kaj Larsen (FP):

I Brønderslev er befolkningen meget bekymret over, at der skal spares så meget på justitsministerens konto, at der ikke er råd til at holde politivagt hele døgnet. Det er derfor med stor forbavselse, at man nu ser, at justitsministeren hår råd til at bygge en ny politibygning. Det, befolkningen ønsker, er politivagt hele døgnet og ikke så meget en ny bygning. Jeg vil derfor gerne spørge, om det er meningen, når den nye bygning er færdig, at der så også bliver genindført døgnvagt.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Med hensyn til byggeriet i Brønderslev kan jeg oplyse, at justitsministeriet den 23. oktober i år har fået finansudvalgets tilslutning til at afholde licitation over en rets- og politibygning til ca. 3,3 mill. kr. Den nye bygning er ikke alene beregnet til at huse politiet i Brønderslev; også dommerembedet skal flytte ind i bygningen og dér disponere over halvdelen af bruttoetagearealet.

Såvel retsvæsenet som politiet er for øjeblikket placeret i spredte, til dels uhensigtsmæssige, lejede lokaler i Brønderslev. De største af disse lejemål, nemlig ordenspolitiets, udløber 1. august 1975 og kan i bedste fald ventes forlænget til byggeriets afslutning. Retsvæsenet har lokaler dels på rådhuset, dels i den af kommunen lejede dommergård, og Brønderslev kommune har allerede gennem flere år givet udtryk for et meget stærkt ønske om at overtage disse lokaler til brug for den kommunale administration.

Jeg finder herefter i det hele, at det planlagte byggeri er velmotiveret, og må i forbindelse hermed også lægge vægt på, at den eksisterende spredning i Brønderslev rets- og politivæsen på flere lokaliteter i byen ikke virker fremmende for en rationel tilrettelæggelse af tjenesten.

Med hensyn til spørgsmålet om døgnvagt kan jeg oplyse, at Brønderslev er dækket fra døgnvagtstationen i Hjørring. Såfremt man forestillede sig, at der tillige blev etableret

døgnvagtstation i Brønderslev, ville dette, hvis denne station skulle være effektiv, forudsætte et ordenspolitipersonale mindst tre gange så stort som det eksisterende personale på 7 mand. Udgifterne herved, som jo vil gentage sig år for år, ville hurtigt langt overstige de ca. 1,7 mill. kr., som politiets andel i byggeomkostningerne udgør, og en sammenligning som den, der er gjort i spørgsmålets begrundelse mellem anlægs- og driftsudgifter, kan derfor ikke foretages.

Kaj Larsen (FP):

Jeg takker for svaret, selv om det ikke indebar det, som jeg naturligvis havde håbet. Jeg vil kun gøre opmærksom på, at for befolkningen ser det nødvendigvis ud, som om man skærer ned på politiet og bygger i stedet for, men jeg kan da nok se, at på længere sigt kan det måske blive en besparelse. Det er dog et stort problem i Brønderslevområdet, at der kun er døgnvagt ved hjælp af tilkaldelse fra Hjørring. Der er forretninger, som er meget plaget af uindbudte gæster.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil gerne understrege, at opbygningen og placeringen af politistyrken omkring Brønderslev og Hjørring ikke har noget med aktuelle spareforhandlinger at gøre. Vi får jo senere en debat her i tinget om politiets bevillinger, og det er ikke min hensigt at der skal ske de store indskrænkninger her. Men jeg vil gerne understrege, at Brønderslev jo egentlig aldrig, efter hvad jeg ved, i hvert fald er det mange, mange år siden, har haft en egentlig døgnvagtstation. Man har nok haft en tilkaldevagt, idet en del af politipersonalet kunne tilkaldes fra deres hjem om aftenen, men egentlig patruljerende døgnvagt har man ikke haft.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Leif Madsen* (DR) til ministeren for kulturelle anliggender:

„Hvad agter ministeren at gøre i anledning af de oplysninger, der er fremkommet om fremstilling af de dyre kostumer til enkelte forestillinger på det kgl. teater, der tyder på en anskaffelse uden kritisk sans og uden tilstrækkelige kontrolforanstaltninger,

[Leif Madsen.]

og vil ministeren drage omsorg for, at andre teatre kan låne kostumer fra det kgl. teaters garderobe?"

(Spm. nr. 59).

Skriftlig begrundelse.

For nylig udtalte scenografen og maleren Lars Juhl i Politiken: „Jeg har fået håndvævet alle stofferne til „Erik den XIV“. Else Duch brugte fire måneder alene til vævningen. Stofferne er både rustikke og silkeglinsende og bagefter pyntet med guld og sølv, så det giver idé om renæssancens rigdom uden at kopiere“.

Økonomidirektøren oplyser, at alene i dette tilfælde kostede de håndvævede stoffer 200.000 kr.

Ovennævnte eksempel tyder på en fuldstændig mangel på ansvarsbevidsthed, når det gælder kostumer. Ingen vil vel påstå, at kunsten bliver større, fordi kostumerne bliver håndvævet.

Staten ofrer store tilskud til privatteatrene, og jeg finder det fuldstændig urimeligt, at andre teatre ikke kan låne fra det kgl. teaters righoldige lagre af rekvisitter og kostumer, som i stort omfang er fremstillet for skatteydernes penge.

Ministeren for kulturelle anliggender (*Nathalie Lind*):

Indledningsvis vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det er teaterchefen og hans kunstneriske rådgivere, herunder en forestillingsinstruktør og scenograf, der har kompetencen og den fornødne baggrund for at træffe beslutning om, hvilke forestillinger det kgl. teater skal spille, og hvordan man ønsker at sætte dem op.

Har man som her truffet en beslutning om at spille „Erik den XIV“ som et historisk stykke, betyder det, at man er bundet med hensyn til kostumernes udseende. Naturligvis kan det ikke afvises, at der kan forekomme tilfælde, hvor udgifterne kan virke urimelige i forhold til det, der opnås, og hr. Leif Madsen har lov til at mene, at der i dette tilfælde er ofret for mange penge på kostumerne.

Jeg har bedt teaterchefen om en redegørelse, og jeg kan oplyse, at udgiften til de 170 kostumer har været 200.000 kr. Heraf er 40.000 kr. anvendt til indkøb og bear-

bejdning af stoffer. Stofferne er fremstillet af nogle silke- og tylsrester, som teatret lå inde med fra tidligere forestillinger. Den resterende del af udgifterne er beregnede arbejdslønninger til personalet på det kgl. teaters værksteder og til værksteder uden for teatret.

Skuespillet „Erik den XIV“ er denne sæsons største skuespilproduktion på grund af det store antal medvirkende. Sæsonens øvrige forestillinger er af betydelig mindre omfang, og opsætningsudgifterne er derfor tilsvarende mindre.

Om det andet område, der berøres i i spørgsmålet, vedrørende udlån af kostumer fra det kgl. teater, kan jeg nævne, at det er en misforståelse, at privatteatre ikke kan låne kostumer m. m. fra det kgl. teater. Det kgl. teater udlåner i vidt omfang kostumer og rekvisitter til andre teatre både i København og i provinsen. Inden for det sidste år har der således fundet udlån sted til 23 forskellige teatre. Den afgift, der i almindelighed opkræves, skal kun dække omkostningerne i forbindelse med fremtagning af de respektive kostumer og rekvisitter.

Leif Madsen (DR):

Jeg vil da ikke sige andet, end at teaterledelsen og teaterchefen naturligvis har det kunstneriske ansvar. Det er ikke det, jeg har ønsket at angribe, men det, jeg mener, er, at det er ministerens ansvar, at det sker under forhold, der er økonomisk forsvarlige, og jeg finder på mange områder, at der ødsles for meget på det kgl. teater. Når vi ser, at vi inden for alle andre institutioner skal spare, så mener jeg også, det er ministerens opgave at drage omsorg for, at der inden for dette område bliver sparet.

Med hensyn til udlån af kostumer vil jeg gerne takke ministeren for svaret, og jeg håber, at det virker tilfredsstillende. Det er blot min opfattelse, at det ikke har virket tilfredsstillende. Jeg vil gerne bede ministeren om at undersøge, om det foregår tilfredsstillende, og om ellers at gribe ind her.

Ministeren for kulturelle anliggender (*Nathalie Lind*):

Jeg vil gerne takke for spørgerens erkendelse af, at det kunstneriske ansvar må være teaterledelsens og teaterchefens, men med ind i det kunstneriske ansvar må også

[Ministeren for kulturelle anliggender.]
gå en vurdering af, hvorledes en forestilling skal sættes op.

Det er rigtigt, at det økonomiske ansvar i store linjer naturligvis er ministerens og folketingets, når man vedtager finansloven med de store beløb, der skal stilles til rådighed på dette område, men jeg vil da gerne understrege, at det kgl. teater ikke er fritaget for sparebeholdelserne, det kan jeg garantere for. Både den 2 pct. nedskæring, der blev gennemført på indeværende års finanslov, og de nedskæringer, der kommer generelt på den nye finanslov, vil det kgl. teater også være omfattet af.

Dohrmann (FP):

Det er jo meget beklageligt, at ministeren ikke kan finde yderligere besparelser på det kgl. teater. Men jeg vil da gerne stille det tillægsspørgsmål, om ministeren ikke synes, det var rimeligt, at vederlaget til det kgl. teaters tilsynsråd i en sparetid bortfaldt.

Ministeren for kulturelle anliggender (Nathalie Lind):

Jeg var ikke klar over, at dette skulle være en debat om, hvilke besparelser det kgl. teater skulle underkastes. Som jeg nævnedes før, vil det jo fremgå af det finanslovsforslag, der kommer nu, og jeg synes, at det er en noget forkert udlægning af mit svar at sige, at der var tale om, at jeg ikke kunne finde yderligere besparelser. Det kgl. teater bliver pålagt meget store og meget alvorlige besparelser.

Med hensyn til honoraret for tilsynsrådet tror jeg, at det ville være forkert at sige, at der specielt skal spares på dette område, fordi spørgeren nu åbenbart ikke mener, at det kgl. teaters arbejde er særlig betydningsfuldt, det ligesom lå i tonen, men det får være. Jeg har ikke grund til at formode, at det skulle være særlig det kgl. teaters tilsynsråds honorar, der skulle fjernes. Så var der nok andre områder, man lige så fuldt kunne tage fat på, og det må være det helt generelle spørgsmål. Jeg er overbevist om,

at tilsynsrådet har et ganske stort arbejde, og jeg mener, det er af værdi for folketinget, at vi har en sådan ordening. Så kan man principielt diskutere, om folketingsmedlemmer skal have vederlag eller ej, men det er en anden side af sagen

Poulsgaard (FP):

Ja, dette spørgsmål er igen et bevis på det meningsløse frådseri, der finder sted, og jeg vil igen meget kraftigt opfordre ministeren til at overveje helt nye regler for det. Jeg har foreslået, at vi skulle forpagte det ud, at vi fik afviklet det over en 5 års periode. Det kan jo ikke være rigtigt, at det er ministeren ubekendt, at der ikke bliver lavet flere forestillinger nu, end der gjorde, jeg tror, det var i 1939, men der er dobbelt så mange ansatte. Selv om man tager arbejdstidsforkortelsen i betragtning, så må og skal vi have mange, mange besparelser igennem. Derfor beder jeg ministeren endnu en gang overveje det forslag, som jeg fremsatte.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg gør opmærksom på, at det er spørgetid. Vi mangler spørgsmålet.

Poulsgaard (FP):

Ja men mit spørgsmål til ministeren er så: vil ministeren alvorligt overveje spørgsmålet, sådan at det bliver teatergængerne, der kommer til at betale driften af det kgl. teater, og ikke skatteyderne?

Ministeren for kulturelle anliggender (Nathalie Lind):

Hvis jeg husker rigtigt, har hr. Poulsgaard før fået svar på dette spørgsmål. Jeg agter ikke at ophæve det kgl. teaters status.

Hermed sluttet spørgsmålet.

Af *Knud Jespersen* (DKP) til handelsministeren:

„Vil ministeren drage omsorg for, at taksterne for tyveri- og indbrudsforsikringer

[Knud Jespersen.]

ikke stiger 20 pct. den 1. april 1975 som bebudet af forsikringsselskaberne?"

(Spm. nr. 54).

Skriftlig begrundelse.

Handelsministeren hævdede i svaret den 3. juli 1974 på mit spørgsmål nr. 304, at der på forsikringsområdet råder fuldstændig fri konkurrence, og at der følgelig ikke var behov for at kræve forsikringspræmierne nedsat. Imidlertid har alle forsikringsselskaber nu bebudet, at præmierne for tyveri- og indbrudsforsikringer uanset løbende indeksreguleringer forhøjes med 20 pct. den 1. april som følge af et stigende antal tyverier. Hvis ministeren fortsat nægter, at der findes en præmieoverenskomst, og hævder, at der er fri konkurrence, er det iøjnefaldende, at præmierne forhøjes med samme procent samme dato og med samme motivering.

Knud Jespersen (DKP):

Når vi rejser dette spørgsmål, er motivationen selve forsikringsselskabernes rolle i dagens Danmark, hvor de privatkapitalistiske store foretagender i høj grad lever og beriger sig også på de lovpligtige forsikringer, der vedtages i denne sal. Nu har jeg på et tidligere tidspunkt — det var engang i sommer — rejst det spørgsmål over for handelsministeren, om han vil foranledige, at man nedsatte priserne for forsikringerne i takt med faldet i tekniske og andre uheld i færdslen. Det ville man ikke, og på trods af, at vi har love, der skulle dæmpe priserne, og man har vedtaget en omkostningsdæmpende ydelse, så befinder vi os nu i den ejendommelige situation, at forsikringsselskaberne på trods af, hvad de tidligere selv har erklæret, hæver priserne for policerne med 20 pct. Det sker i en tid, der nærmest er tyfonagtig, hvad angår prisudviklingen, og det er noget, der kommer til at ramme ganske mange hundrede tusinde mennesker i Danmark.

Vi finder ikke, at der er nogen begrundelse i forsikringsselskabernes motiveringer, og på den baggrund er det, at vi spørger handelsministeren, om ministeren vil overveje, hvad der kan gøres, eller træffe foranstaltninger til at undgå en sådan prismæssig yderligere belastning af forbruget.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Mig bekendt er det ikke sådan, at alle forsikringsselskaber skulle have bebudet, at de ville forhøje præmien for tyveri- og indbrudsforsikringer med 20 pct. den 1. april næste år. Jeg har naturligt spurgt forsikringsrådet, som jo varetager tilsynet med monopoler og konkurrencebegrænsninger inden for forsikringsområdet. Forsikringsrådet har oplyst, at der over en årrække har været præmieforhøjelser for tyveri- og indbrudsforsikringer, fordi der har været en stigende tyveririsiko, men disse forhøjelser er gennemført langs ad vejen, og der foreligger ikke nogen generel forhøjelse med 20 pct. den 1. april næste år.

Nu er det jo sådan, at de fleste private tyveriforsikringer ligger inden for det videre begreb familieforsikring, og dér er det sådan, at der er et enkelt selskab, der agter at gennemføre en forhøjelse på 20 pct. den 1. april næste år. Der er et andet selskab, som også vil forhøje familieforsikringspræmierne 2 måneder senere og med en anden procent. Det er, hvad der foreligger. Disse to tarifforhøjelser er i særlig grad begrundet i den del af familieforsikringen, som er tyveriforsikringen, fordi risikoen dér er forøget, men det er i øvrigt ikke den samme forhøjelse og ikke de samme forsikringsvilkår og altså heller ikke det samme tidspunkt, der gælder for de to selskaber.

Der er ikke tariffaftaler på dette forsikringsområde. Der har været en sådan aftale under et familieforsikringsforbund, men den er ophævet for 3½ år siden. Hvis forsikringsrådet skal kunne gribe ind efter monopolloven, så må der enten foreligge en aftale om præmien mellem selskaberne, og det gør der altså ikke, eller også må der være en enkelt virksomhed eller nogle enkelte virksomheder, der har en væsentlig indflydelse på forholdene inden for forsikringsområdet. Det har man ikke ment at der er, og da der altså heller ikke er tale om den ensartede optræden, der ligger i hr. Knud Jespersens spørgsmål, så er der ikke nogen mulighed for at gribe imod sådanne bebudede forhøjelser.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg skal takke ministeren for svaret. Det er naturligvis betryggende, at der ikke er

[Knud Jespersen.]

tale om en generel forhøjelse, men jeg vil dog gerne have ministerens ord for fra denne talerstol, at der så ikke bliver tale om en almen forhøjelse på de 20 pct.

Det, der foreligger tilgængeligt uden for forsikringsrådet, er, at man vil hæve disse policepræmier og ganske rigtigt motiveret i den øgede risiko. Men hvis man vil benytte den side af sagen, så har ministeren da svaret for negativt på spørgsmålet om at nedsætte præmierne for motorforsikring m. v. i takt med det nedsatte antal færdselsulykker. Hvis man vil bruge den ene naturmæssige logik i det ene tilfælde, må man også fastholde den i det andet. Og hvis man ikke har tilstrækkelig grad af lovgivningsindflydelse til at kunne stoppe sådanne prisforhøjelser, ja, så må vi jo se i folketinget at finde former, hvorunder lovgivningen kan gøres mere komplet i denne sag.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Jeg har jo ikke nogen almindelig bemyndigelse til at bestemme, hvilke præmier forsikringsselskaberne skal tage, men forsikringsrådet har en mulighed for at gribe ind under én af to betingelser: enten at der foreligger en aftale, eller også at en enkelt eller nogle få virksomheder har en afgørende indflydelse inden for branchen. Hvis disse forhold er opfyldt, kan vi gribe ind under den bestående lovgivning. Ellers kan vi ikke.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg vil tillade mig at tage det som udtryk for, at handelsministeren er indstillet på, at hvis der foreligger sådanne aftaler, så griber man ind. Samtidig vil jeg da også understrege, at jeg har noteret mig, at man ikke har nogle almengyldige beføjelser til at gribe ind over for disse prisfastsættelser, og det synes jeg nok må virke tankevækkende både i den ene og den anden side af salen.

Det, der var motiveringen for vores spørgsmål, er at rette projektøren på forsikringsselskabernes virksomhed med det formål at undgå, at man uafbrudt underkastes prismæssige forhøjelser.

Ipsen (FP):

Forsikringsselskabernes begrundelse for eventuelt at forhøje præmien er jo det sti-

gende antal indbrudstyverier, men det er sådan, at der i en række lande foretages udvikling af tyverialarmanlæg, og disse anlæg skal for at finde anvendelse her i landet godkendes af Tarifforeningen. Den har derigennem et monopol, altså en eneret, på at godkende alarmer, således at forsikringen kunne nedbringes.

Det, jeg gerne vil spørge ministeren om, var, om man kunne medvirke til, at godkendelserne kom væk fra forsikringsselskaberne selv, og at godkendelse af nye alarmer f. eks. gik over til kriminalpolitiet, eksempelvis gennem det kriminalpræventive råd.

Handelsministeren (Nyboe Andersen):

Jeg kan love at se på det spørgsmål, som hr. Ipsen rejser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ritt Bjerregaard* (S) til arbejdsministeren:

„Vil ministeren udvirke, at de arbejdsløse kan udnytte fritidslovens undervisningstilbud i dagtimerne, uden at retten til at oppebære dagpenge fortabes?“

(Spm. nr. 55).

Skriftlig begrundelse.

AOF påtænker at starte kurser for arbejdsløse i dagtimerne under fritidsloven. Der er ingen lovmæssige vanskeligheder i forbindelse med fritidsloven, men derimod med arbejdsdirektoratets fortolkning af mulighederne for at bevare dagpengeretten, når man modtager undervisning i dagtimerne.

Ministerens har tidligere været opmærksom på, at der måtte gøres en særlig indsats, for at de arbejdsløse kunne deltage i folkehøjskole- og husholdningsskolekurser ved den 27. september 1974 at åbne denne mulighed. Ligeledes tyder ansøgning om 10-12 mill. kr. til yderligere omskoling af arbejdsledige på specialarbejderskolerne på, at ministeren mener, at uddannelse er en nyttig foranstaltning i den foreliggende situation.

Jeg håber derfor, at ministeren også vil have forståelse for det her omhandlede problem.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Spørgsmålet vil blive besvaret af miljøministeren.

Ritt Bjerregaard (S):

Som anført i den skriftlige begrundelse drejer dette spørgsmål sig om at give arbejdsløse ret til at beholde dagpengene, når de deltager i dagundervisning under fritidsloven. AOF påtænker at starte kurser af 5 dages varighed, dvs. 40 timer, og har ingen problemer med fritidsloven. Det har glædet mig at se ministerens hidtidige positive holdning til dette problem ved bl. a. at give de arbejdsløse mulighed for højskoleophold, og jeg håber, at denne positive holdning også vil vise sig ved løsningen af dette problem.

Miljøministeren (Holger Hansen):

Som svar på det stillede spørgsmål fra fru Ritt Bjerregaard vil jeg gerne sige, at arbejdsministeren har bedt mig sige, at han er positivt indstillet over for spørgsmålet om arbejdsløses adgang til at benytte sig af fritidslovens tilbud om undervisning i dagtimerne, uden at retten til at oppebære dagpenge fortabes. Arbejdsministerens opfattelse af dette problem er i princippet ganske parallel med de synspunkter, arbejdsministeren den 27. september 1974 gav udtryk for i det skriftlige svar på et spørgsmål vedrørende arbejdsløses adgang til at bevare dagpengeretten under højskoleophold.

Der må således vedrørende de ledige arbejdsløshedsforsikredes deltagelse i undervisningstilbud efter fritidsloven fastholdes samme begrænsninger, som der blev redegjort for vedrørende højskoleophold, nemlig at de pågældende må stå til rådighed for arbejdsmarkedet og aktivt udfolde bestræbelser for at skaffe sig arbejde, ligesom det må forudsættes, at de pågældende i øvrigt opfylder lovens almindelige betingelser for retten til at oppebære dagpenge fra deres arbejdsløshedskasse. Under disse forudsætninger mener arbejdsministeren — og jeg er enig heri — at der må være mulighed for med bevarelse af retten til dagpenge at realisere sådanne planer for særlige kurser for arbejdsløse i dagtimerne under fritidsloven, som er nævnt i spørgsmålets begrundelse.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg skal blot bede ministeren om at overbringe min tak til arbejdsministeren for den positive holdning og glæde mig over, at denne aktivitet så kan komme i gang.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Ib Christensen (DR) til arbejdsministeren:

„Vil ministeren drage omsorg for, at lønmodtagere, der rammes af firmakrak, ikke henvises til socialhjælp?“
(Spm. nr. 58).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge dagspressen den 27. og 28. oktober 1974 kan lønmodtagere, der kommer i den situation, at deres arbejdsplads standser betalingerne øjeblikkeligt, risikere at måtte henvises til socialhjælp, indtil Lønmodtagernes Garantifond har kunnet behandle sagen.

Det kan dreje sig om lønmodtagere med mange års anciennitet som medlemmer af en arbejdsløshedskasse. De har svært ved at forstå, at de — i måske indtil flere måneder — vil være nødt til at bede om hjælp til mad og husleje på socialkontoret og ikke kan få bistand fra deres arbejdsløshedskasse. Det skaber yderligere utryghed i en situation, hvor arbejdsmarkedet i forvejen er præget af voksende usikkerhed og ledighed.

På den baggrund forekommer det rimeligt, at arbejdsløshedskasserne gives adgang til at udbetale forlods for Lønmodtagernes Garantifond med efterfølgende refusion.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Dette spørgsmål vil også blive besvaret af miljøministeren.

Ib Christensen (DR):

Allerede for 14 dage siden blev spørgsmålet om en hurtigere udbetaling gennem Lønmodtagernes Garantifond rejst her i folketingets spørgetid. Når jeg alligevel har ment, at det var rigtigt at rejse det igen, så skyldes det, at der i mellemtiden er sket det efter forlydender i dagspressen, at en af landets større virksomheder formentlig er i den situation, at man må afskedige måske op til 1.200 mennesker, som, også ifølge dagspressen, er i den situation, at de formentlig,

[Ib Christensen.]

i hvert fald i en periode, indtil sagen er behandlet hos Lønmodtagernes Garantifond, må henvises til hjælp på socialkontoret. Det har de pågældende meget svært ved at forstå, og selv om det, ifølge ministerens udtalelser for 14 dage siden, drejer sig om måske 4-5 uger, så kan også det jo netop i sådan en situation være temmelig lang tid.

Ministeren lovede også dengang at overveje at lade arbejdsløshedskasserne forlods udbetale på vegne af Lønmodtagernes Garantifond, således at der ikke blev et ophold, og jeg ser nu i dagbladet Politiken fra i går, at arbejdsministeren dér siger:

„Den eneste løsning, jeg kan se, er at lade arbejdsløshedskasserne lægge pengene ud. De får så transport til garantifonden. Men inden jeg tager endelig stilling, skal det være undersøgt til bunds, om det overhovedet juridisk kan lade sig gøre.“

Det fremgår videre af ministerens udtalelser, at der allerede var blevet indledt undersøgelse af spørgsmålet om de juridiske muligheder herfor, før spørgsmålet blev rejst for 14 dage siden i spørgetiden, og da spørgsmålet er presserende for de mange hundrede mennesker, det drejer sig om, vil det være meget værdifuldt, om ministeren her, eller altså miljøministeren, kunne svare på regeringens vegne, at man positivt overvejer at gå den vej.

Miljøministeren (Holger Hansen):

Spørgsmålet om arbejdsløshedskassernes adgang til at indtræde i lønmodtagernes krav mod Lønmodtagernes Garantifond, således som vedkommende lønmodtager- og arbejdsgiverorganisation kan i medfør af lovens § 8, er rejst over for arbejdsministeriet af Arbejdsløshedskassernes Samvirke i en skrivelse af 17. september 1974.

Jeg er fuldt ud klar over de store problemer, der er for dem, der rammes af virksomhedslukninger uden at kunne få deres løn, og jeg kan her på arbejdsministerens vegne give tilsagn om, at problemet fortsat vil blive overvejet. Spørgsmålet har siden henvendelsen fra Arbejdsløshedskassernes Samvirke været behandlet i arbejdsdirektoratet og har den 29. oktober, altså i går, været drøftet i landsarbejdsnævnet. Endvidere vil spørgsmålet i dag blive drøftet i arbejds-

ministeriet med repræsentanter for Lønmodtagernes Garantifond og arbejdsdirektoratet.

Arbejdsmarkedsudvalget her i folketinget vil blive underrettet, så snart resultaterne af de igangværende undersøgelser er afsluttet.

Ib Christensen (DR):

Jeg takker for ministerens svar, som jeg tager som en positiv tilkendegivelse af, at regeringen vil arbejde alvorligt og meget hurtigt med dette alvorlige problem.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af Camre (S) til udenrigsministeren (16. oktober 1974):

„Hvad agter ministeren at foretage sig i anledning af, at fællesmarkedskommissionen har sendt „varme lykønskninger“ til den chilenske militærjunta i anledning af 1 års dagen for det kup, der har indebåret en blodig og omfattende undertrykkelse af det chilenske folk?“

(Spm. nr. 34).

Udenrigsminister *Guldbergs* svar (24. oktober 1974):

Kommissionen er en selvstændig institution, der i en række tilfælde handler på eget ansvar og følgelig uden Rådets medvirken. Dette gælder således bl. a. ved afsendelse af lykønskningstelegrammer i anledning af nationaldage eller lignende. Det af hr. Camre nævnte telegram blev således ikke forelagt Rådet endsige drøftet af dette.

Telegrammet er afsendt i forbindelse med Chiles nationale uafhængighedsdag den 18. september. Det har således ingen forbindelse med 1 års dagen for militærkuppet den 11. september som anført af hr. Camre.

Der er af medlemmer i Europa-Parlamentet stillet såvel en skriftlig som en mundtlig forespørgsel til Kommissionen i anledning af nævnte telegram. Kommissionens besvarelse af den skriftlige forespørgsel forventes snart at foreligge, medens den mundtlige forespørgsel vil blive besvaret under Parlamentets novembermødesamling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslag nr. 8. Fremsat 3/10 74. Første behandling 10/10 74. Betænkning 24/10 74).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen hør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om Danmarks forvaltningshøjskole.

(Lovforslag nr. 33. Fremsat 16/10 74).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Thomas Have (S):

Hvis folketinget, da man i 1971 vedtog loven om Danmarks forvaltningshøjskole, havde været forudseende og ikke indsat en bestemmelse om, at forslag til revision af loven skal fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1974-75, så kunne dette forslag jo have været med i spareforliget, og vi kunne have sparet både tid og papir, men vi skal jo følge de vedtagelser, der er sket, og jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget. Vi nærer heller ikke noget ønske om, at der skal indsættes en ny revisionsbestemmelse, idet en lov jo altid vil kunne tages op til revision.

Lindholt (FP):

Der er to ting i forbindelse med dette lovforslag, det er værd at nævne noget om. Det er for det første spørgsmålet om revisionsbestemmelsen, og det er jo fuldstændig rigtigt, hvad finansministeren udtaler i fremsættelsen, at sådanne kan man jo lige så godt lade være med at have med, fordi de er jo som nytårsløfter; ingen behøver at holde dem alligevel. Så den kunne altså godt stryges.

Men det andet er jo rigtignok et mere væsentligt spørgsmål, det er nemlig spørgsmålet om, hvorvidt der var anledning til overhovedet at foretage en revision af loven, om ikke der var anledning til netop i disse sparetider at overveje, om det nu er det rigtige, det, man har fået lavet i form af den forvaltningshøjskole. I den henseende er det jo aldeles uden betydning, ja, nærmest skadeligt, at man har fået en udtalelse fra repræsentanter, der består af dem, der, om jeg så må sige, netop lever af den slags ting. Det, man kunne spørge om, er, hvilke repræsentanter vi har. Hvilke kan udtale sig til fordel for skatteyderne? Det er jo ikke gjort med, at der er nogle, der er ansat på forvaltningshøjskolen eller i det hele taget beskæftiget inden for det område, der udtaler sig, for denne udtalelse kan naturligvis kun gå ud på, at de synes, det er et glimrende foretagende, som bør fortsætte, som det er, og eventuelt udvides.

Hvis vi prøver at kigge lidt på de tal, der er kommet frem i forbindelse med dette kortfattede lovforslag, hvad det i øvrigt udmærker sig ved, så viser det sig, at der bruges 70.000 kr. årlig pr. elev. Det er sandelig et godt tillæg til den løn, de ansatte inden for kommuner og stat får, 70.000 kr. ekstra om året til dem, der vil uddanne sig yderligere. Mon også en murerlærling vil kunne opnå det, hvis han skulle uddanne sig?

Hertil kommer, at man vistnok i hvert fald i noget omfang får tjenestefrihed for at kunne deltage i det og også i noget omfang bevarer lønnen, og det gælder minsandten også dem, der underviser på forvaltningshøjskolen. Normalt er det jo folk, der er ansat inden for kommunen og staten, der underviser ved forvaltningshøjskolen.

Hvis vi gør op, hvor meget det koster at få en mand uddannet ved forvaltningshøj-